

WAT TE DOEN TEGEN FOLTERINGEN EN MARTELINGEN IN DE WERELD

22 februari 1978

Goedenavond.

U weet het, wanneer wij spreken, wij zijn niet alwetend of onfeilbaar, wordt ons wel eens kwalijk genomen, maar het is nu eenmaal zo. Stelt erg op prijs wanneer u zelf nadenkt. En we hebben liever dat u een, volgens ons verkeerde mening hebt, die van uzelf is, dan dat u de onze, zonder er verder over na te denken, weerkaatst, dus dat weten we ook alweer. Dan onderwerp, ja, ik heb op het ogenblik niet bijzonders van mezelf, als iemand een onderwerp wil opgeven, dan kan dat.

Reactie: Wat te doen tegen foltering en marteling in de wereld? Wat te doen tegen die verschrikkelijke dingen die er gebeuren, waar je stapelgek van kunt worden?

Antwoord: Ja, dat is een mooie vraag. Wat kun je ertegen doen? Het enige wat je kunt doen is voortdurend duidelijk maken dat je het er niet mee eens bent. Maar vergeet één ding niet: foltering en marteling die komen voort uit iets waar ook degenen die protesteren tegen die dingen wel eens last van hebben. Namelijk, het gevoel van eigen onfeilbaarheid, de noodzaak om eigen zaak ten koste van alles te verdedigen. En nu weet ik wel, dat kun je net zo goed voor een paar vliegtuigkapers zeggen, als voor een generaal, als voor een protestmeeting. Maar elk mens heeft ook zijn eigen mentaliteit. En ik dacht dat die mentaliteit begrepen moet worden voor dat je ooit iets zult kunnen doen tegen onderdrukking, foltering, afijn, noemt u het maar op, u weet het zelf wel, oorlogjes spelen en wat er verder bij te pas komt.

Kijk naar de landen waar die foltering gebruikelijk zijn. Realiseer u dat in het merendeel van deze landen militairen, ofwel direct aan het hoofd van de regering staan, dan wel een zodanige invloed hebben, dat men zonder hen weinig of niets kan beginnen. Zodra echter een gezag op militaire kracht is gebaseerd, dan bestaat ook de neiging om een militaire discipline in te voeren. En u weet het allemaal misschien, wanneer je tegen een kolonel zegt: "Hey bietenneus, je bent gek." Dan neemt hij dat niet als een teken van uw onbekwaamheid, maar als een persoonlijke belediging die eigenlijk door de krijgsraad gewroken zou moeten worden, als hij tenminste niet de kans heeft om u disciplinair op een aardige wijze erin te draaien. Dat is gewoon die mentaliteit. Ik ben onaantastbaar. Ik ben de baas. Wat ik doe is goed voor iedereen. Eerst voor mij natuurlijk, maar ik wil voor jullie ook wel zorgen, maar dan moet je eerst gehoorzamen. Discipline. Wil je dat niet, dan ben je een verrader aan het land, aan het volk. Je bent een gevaar. Niet alleen voor mij, maar voor alles waar ik in geloof. Alles waar ik voor sta. Nu zegt u: "Ja, dat is tegenwoordig, is dat zo verschrikkelijk."

Nou. Ik herinner me een Spaanse inquisitie. Ik herinner me bekeringstechnieken die zijn toegepast, onder andere in Mexico. Ik herinner me kleine oorlogen, die uit datzelfde gevoel begonnen zijn en ik herinner me zelfs dat een paar mensen zo goed voor de vrede hebben gedemonstreerd, dat er een paar anderen aan zijn overleden. Is het dan alleen van deze tijd of is het van deze mensheid?

Een mens wil zich ergens tegen afzetten, akkoord. Je moet jezelf zijn. En jezelf zijn dat kun je alleen maar wanneer je je afzet tegen de massaliteit. Wanneer je weigert om je gelijk te laten schakelen en door deskundigen je ziel in een blikje met dit nummer zo-en-zoveel te laten inblikken. Volledig juist. Maar, wanneer er mensen zijn die denken dat zij het weten, wat doen ze dan? Ze vergieten bloed. Misschien herinnert u zich niet wat er in de Oekraïne is gebeurd in 1923 en nog een keer in 1928, 27-28. Daar zijn boeren vermoord, omdat ze niet gehoorzaam in een collectief wilden werken. Want zo zei men, dat is tegen de belangen van het volk, van de arbeidersstand, van de regering. Dit is tegen de Sovjets, en dat kunnen wij niet dulden. Kameraad, zet de machinegeweren erop. In naam van het volk. In naam van de vrijheid. In naam van het blanke ras, worden mensen doodgeslagen in gevangnissen.

In naam van de juiste voering der regering, worden mensen krom geslagen, geëlektrocuteerd en uiteindelijk vermoord of opgesloten in concentratiekampen. Niet op één plaats en niet in deze tijd.

Weet u wie de eersten zijn geweest die in concentratiekampen hebben gezeten? In deze tijd tenminste. De vrouwen en de kinderen van de Boeren. Onder het toezicht van de Engelsen. Die zijn daar verhongerd. Die zijn daar ondergegaan aan buikloop en tyfus. Oh ja, dat zijn we vergeten. Natuurlijk, we zien nog steeds Auschwitz, Bergen-Belsen. Maar, Boerenkampen vergeten we maar liever en wat er gebeurt in al die andere landen, daar denken we ook niet over na. Wij moeten demonstreren tegen de martelingen in de wereld, goed, maar hoe? Dan moet je eerst de mens een ander mens maken. Zolang als een mens denkt dat macht en gezag betekent dat hij het recht heeft over anderen te beslissen. Of dat nu heel vroom is: "Abortus kunnen wij niet toestaan. Doodstraf voor de aborteurs." zoals ze in Frankrijk roepen. Of dat het is: "Gehoorzaam je niet, we zullen je aframmelen. Beken schuld. En je kunt de gevangenis in en een paar jaar kun je vrij. Wil je geen schuld bekennen? Ja, maar jongen dat is toch jammer. Kom, we zullen je meenemen. We zijn toch op de vierde etage. Hey, nou valt hij van de trap af."

Die mensen denken dat ze gerechtvaardigd zijn. Die blanken in Zuid-Afrika zijn niet zonder meer beulen, ook al denkt u dat graag. Het zijn mensen. En dezelfde mensen die in die gevangenschappen, en het is waar, martelingen hebben uitgevoerd gaan naar huis en ze zijn vriendelijk tegen iedereen. Ze zijn verdraagzaam, ze zijn liefdevol. Alleen, kom hen niet aan de blanke meerwaardigheid, de apartheid. Want, zij geloven daarin. En andere mensen geloven aan een bepaalde God en wie daar niet aan gelooft, die moet er onderdoor, die deugt niet. Mensen denken dat dat beetje waarheid, dat ene kleine brokstukje waarheid dat ze misschien te pakken hebben, de hele waarheid is. Dat dat kleine stukje wat ze geblinddoekt door een idealen kunnen zien van de werkelijkheid, de totaliteit is, de kosmos. Inclusief God en al zijn engelen. Nu vraagt u, ja, wat moet je ertegen doen?

In de eerste plaats, hoe bitter het ook moge zijn, haat niet. Moeilijk om niet te haten. Je ziet wat mensen medemensen of misschien jou aandoen. Toch zou ik u zeggen, het eerste is niet te haten, want haat is een vuur, dat vuur in ons ontsteekt. Hoe meer je die mensen haat, hoe feller, hoe sterker ze zullen vechten om zichzelf toch door te zetten, ondanks alles. Haat niet.

In de tweede plaats, gedoog niet. Wanneer iemand iets doet wat niet juist is, en hij tast daarmee de rechten van een ander aan, al is het ook maar een klein beetje van diens burgerrecht, zoals dat erkend wordt, een klein beetje van diens vrijheid van leven en van geloof, protesteer. Scheld niemand uit die het doet. Scheld geen agent uit, die misschien ten onrechte, volgens u, maatregelen met geweld helpt doorzetten. Scheld hem niet uit. Haat die man niet. Maar als u zo uit kunt wijken dat hij toevallig in de gracht komt, best. Alleen, wanneer hij dan niet kan zwemmen, haal hem eruit.

Ja, u lacht erom, dat klinkt zo lollig. Maar is het wel zo leuk? Is het wel zo leuk dat je kunt gaan strijden over krankzinnige dingen als: Zullen wij gaan, hoe is het ook weer? Eh, ja, dan ben ik het even kwijt hoor, want dat zijn de leuzen van jullie van de laatste tijd. Oh ja. Laten wij niet gaan voetballen in Argentinië. Ja, maar waar willen jullie dan wel voetballen? Kun je ook niet naar België gaan, want in Wallonië worden de Vlamingen onderdrukt en het omgekeerde is in Vlaanderen ook wel het geval. Kun je er niet naartoe gaan. Duitsland dan? Ja, West-Duitsland, nou ja, maar, daar worden er toch, u weet wel, door die politieke Franz Josef Strauss-vogel dingen gedaan die toch ook de vrijheid van de mens, zijn gewetensvrijheid, tekeergaan, kun je er niet naartoe gaan. Ja, wat blijft er dan over, IJsland misschien?

Vraag: Kun je in Nederland blijven?

Antwoord: Zelfs in Nederland niet. In Nederland is de vrijheid van het woord groter dan in andere landen, maar probeer in hemelsnaam niet de daad bij het woord te voegen. Neem het me niet kwalijk dat ik het zo zeg, maar je moet reëel zijn, je moet begrijpen wat er aan de hand is.

Deze mensen denken heel vaak dat ze het beste doen. Ook wanneer ze BVD heten of CIA of een andere geheime naam. Deze heiligen van deze dagen. Ja, het maakt geen verschil uit wie er aan het bewind is. Elke regering werkt in een zekere zin repressief, dat kan niet anders. Begrijp dat machtsstructuren voor de mens in zichzelf inhouden, het belemmeren van de vrijheid van anderen. En wanneer dat te ver gaat en er komt verzet, dan moet je die misdadigers maar uitroeien of misschien naar een psychiatrische kliniek sturen.

Kijk, als je dat gaat begrijpen dan zeg je: "Het heeft geen zin om niet te gaan voetballen." Daar kun je niet verder mee, maar als je gaat voetballen en je gaat er met een stel supporters naartoe, ga dan eens een kerstliedje zingen voor de gevangenis. Hoe dwaas het ook moge klinken. Laat je niet uitmelken en uitbuiten door de propaganda, maar probeer uit te vinden wat er werkelijk aan de hand is. Breng dat in de wereld naar buiten. Want dat is het enige waar dergelijke heersers bang voor zijn. Want ze hebben de wereld nodig, als de wereld hen niet erkent, wat blijft er dan nog over? Dan word je misschien een Amin, bijna geheel geïsoleerd, ondanks een in principe toch wel aanwezige genialiteit. Dan kom je niet verder meer. Dan word je een kruising van een tiran en een belachelijke figuur. En als er iets is wat die mannen vrezen dan is het dit: zo lang als ze mee kunnen tellen, zijn ze bereid alles te doen. Dan willen ze zelfs gevangenen vrijlaten, maar als je ze isoleert, je geeft ze geen kans, dan maken ze die gevangenen gewoon af.

Dat is de werkelijkheid. Daarom mag je niet hâten. Nogmaals, niet met haat, niet tegen mensen, alleen tegen toestanden. En ga dan nog een stap verder en zeg: Ik heb per slot van rekening mijn eigen body, ik heb mijn eigen geest, mijn eigen verstand, ik zal een protestlied zingen, ik zal gedachten de ruimte in slingeren, niet met haat geladen, maar met troost, met zekerheid, met kracht voor degenen die verdrukt worden. Ik zal, wanneer mijn eigen goederen me dat toelaten, en ik weet dat het op de juiste plaats terechtkomt, die mensen steunen. En ik zal me niet afvragen waar ze toevallig verdrukt werden, of dat land links was of rechts. Of het China heet, Cuba, Rusland, of misschien Zuid-Afrika, Argentinië, Brazilië, Chili, dat maakt geen verschil uit. Zend je gedachten, geef je kracht, en probeer steeds weer duidelijk te maken dat iemand die naar geweld grijpt, daarmee zijn onmacht manifesteert. Wanneer je werkelijk zo goed bent, dan hoef je de mensen niet te overtuigen. Wanneer Oost-Duitsland zo goed is als het denkt te zijn, dan houdt het alleen zijn grenzen dicht opdat de mensen uit West-Duitsland er niet gaan wonen.

Begrijpt u wat ik bedoel? Zeg dat hetgeen, ja, zijn ideaal predikt waarheid, en zeg niet tegen die mensen: "Jullie hebben het fout." maar zeg: "Jullie maken je ideaal niet op de juiste wijze waar." Maak die mensen duidelijk dat dit niet kan. Wanneer je de adressen, de namen krijgt van mensen die het slachtoffer zijn, verspreid ze. Stuur ze niet alleen een briefkaartje, maar ga overal waar je kunt, vooral in internationale pers als dit even mogelijk is, op de radio, vertellen dat ze gevangen zijn en waarom. Op deze manier bereik je het meeste. Je kunt de mensheid niet in een kort ogenblik veranderen. Je kunt die mensheid niet ontdoen van een geweld dat bijna 40 miljoen jarenlang de geschiedenis van de mensheid bepaald heeft.

Dacht u dat de mens zo is geworden omdat hij zo goed is? Dacht u dat werkelijk? Vergeet dat nou maar. De eerste mensen, ja, voor u nog geen echte mensen natuurlijk, het was nog niet homo sapiens, maar goed, de eerste mensen die waren sterk omdat ze als groep hun belang verdedigden tegen iedereen en alles. Bereid waren alles te vermoorden, bereid waren hele vlakten in brand te steken als het op een andere manier niet kon. Een hele kudde, gewoon in een afgrond te jagen, ook wanneer ze eigenlijk maar behoefte hadden aan één of twee dieren. U weet hoe de Duitsers dat noemen, hè? Rücksichtslos. Je zou kunnen zeggen: gewetenloos, misschien. Of zonder enig besef anders dan dat voor je eigen groep, je eigen wezen, je eigen behoefte, je eigen verlangen. Sedert die tijd is het zo geweest en gebleven. Volkeren hebben andere volkeren uitgemoord.

Slavenhandel is overal gedreven. In 1947 zijn nog slaven verhandeld in het Nabije Oosten. En op een andere manier is er nog een soort slavenhandel gaande. Je moet de mens duidelijk

maken dat hij niet alleen kan staan, je moet de mens duidelijk maken dat hij zichzelf moet zijn, maar dat hij om zichzelf te zijn, een bepaalde harmonie, een bepaalde eenheid met anderen moet bereiken. En geweten in vele opzichten een mythe. Een geweten kan verdrongen worden in angst, kan gesmoord worden in bloed en het kan begraven worden onder voldoende contanten. En zeg nu nog niet: "Bij mij is het niet zo." U hebt er waarschijnlijk nog niet voor gestaan, u hebt de kans nog niet gehad om bijvoorbeeld uzelf duur te verkopen of door uw buurman aan te brengen iets extra's te krijgen. En dan kun je die mensen veroordelen die het doen, zeker, niet ten onrechte misschien, dat zijn dwazen die zichzelf te grabbel gooien, ik weet het. Maar reken niet op geweten in de zin van de algemeen aanvaarde moraal. De algemeen aanvaarde moraal is de mythos waaronder een volk zijn werkelijkheid begraaft of bedekt. Het is de warme deken waaronder het zich in zijn zondigheid koestert met zijn schijn van deugdzaamheid.

Neemt u me niet kwalijk, het is misschien erg retorisch, maar zo is het. Je kunt de mensen niet helpen door alleen maar te beschuldigen, de vinger uit te steken en te zeggen: "Jij daar doet fout." Zorg eerst dat je zelf die fouten niet maakt. Zolang je zelf nog op een gegeven ogenblik nijdig wordt wanneer het over die rotjood, die vuile Surinamer, hè, die vieze Turken, hè, die vrouwenjagenden Marokkanen en weet ik wat nog meer, wanneer het toevallig zo is. Moet je eerst eens naar jezelf kijken. Want dan zeg je dat niet omdat het zo is, maar dan zeg je het alleen omdat je jezelf aangetast voelt. Het is jón methode om je te verdedigen. Zeker, om je te verdedigen, maar hoe kun je jezelf verdedigen als je steeds meer vijanden maakt? Het is maar een vraag. Ik dacht dat de grootste zekerheid lag in de genegenheid van anderen. Je hebt anderen nodig. Of je nu in Israël zit en denkt: "Wij zijn uitverkoren, God heeft ons het recht gegeven." Of je in Egypte zit en denkt: "Nou ja, die Palestijnen zijn lastig genoeg, we moeten aan onszelf denken." Dat je in een ander land zit en denkt: "We zullen de Joden uiteindelijk de zee in jagen." Je hebt jezelf nodig. Als Israël geen vrienden had over de hele wereld, bestond Israël al niet meer. Wanneer de Palestijnen niet door hun geloofsbroeders werden gesteund aan alle kanten, dan zouden er geen Palestijnen meer zijn, alleen slavenarbeiders in kampen, hier en daar verdeeld over de Arabische staat. Realiseer u dat. Je hebt vrienden nodig. Maak de mensen duidelijk dat ze vrienden nodig hebben. Niet alleen zeggen: "Ik eet geen oud-Spaanse sinaasappelen." Wat misschien een goed begin is in bepaalde gevallen, en niet zeggen: "Ja, maar dan lijden die arme kaffers er ook onder." Dat is heel gek, een naturel wordt in Nederlandse termen heel vaak een kaffer, en vooral als die Nederlander dus ook zo is, gebruikt hij die term erg graag. Hè, het is de ene kaffer die de andere voor een kaffer uitmaakt.

Maar realiseer je dat je dan méér moet doen. Dat je alles wat ermee samenhangt moet afwijzen. Elk voordeel. En als je werkt voor een fabriek waarvan je weet dat ze dingen maakt daar en je wilt dan met alle geweld die vinger uitsteken, dan moet je tegen die fabriek zeggen: "Hoor eens, als jullie dat doen werk ik niet voor u." Dan moet je tegen je vrienden zeggen: "Gaan jullie mee werken aan het vermoorden van zwarten?" Maar dan moet je niet haten, moet je weggaan. Moet je wat anders doen. Dat is altijd weer. De benadering is zo negatief, weet u. Het is aardig om een revolutie op touw te zetten natuurlijk, maar zelfs een revolutie is over het algemeen niet veel meer dan een omwenteling.

En wat betekent een omwenteling? Wat boven zat komt beneden. En wat onder zat komt boven. En is de kwaliteit van alles wat helemaal boven zit niet zo goed, en wat helemaal onder zit deugt ook meestal niet. Wat word je er beter van, er verandert niets. Nee, je moet niet veranderen wat boven zit of onder zit, je moet veranderen wat wíj zijn. Wat je als mens bent, wat je als geest bent, wat je als kracht uitdraagt, wat je als harmonie uitstraalt. Je leven, je denken. Zonder haat moet een voortdurende vloed van kracht zijn aan allen die vervolgd worden, opdat zij zichzelf kunnen blijven. Het moet een voortdurende stroom zijn van sympathie, die als een stortvloed die wereld omgaat en als ze dan zwak dreigen te worden, die mensen zegt: "Hey, er is houvast, er is iets wat bij me is." en dan hoeven ze niet eens te weten wat. En dan moet je niet op je borst kloppen en zeggen: "Dat doen wij mooi." Moet je alleen zeggen: "Zo maak ik waar wat ik innerlijk voel, dat het niet goed is dat de mens tegen de mens verdeeld is. Dat het niet goed is dat de mens zijn denkbeelden en wil anderen oplegt, zonder rekening te houden

met hetgeen zij zijn en zij willen." Dan moet je beseffen dat bezit niet zo belangrijk is en dat het gaat om geluk. Dat je geluk moet geven waar je kunt. Dat je geluk moet uitstralen, zelfs naar hen die het niet zouden mogen zijn. Dat je een vrede moet uitstralen, niet alleen in de kerk, maar ook in de Bijlmerbajes bij wijze van spreken. En dan heb je nog heel wat te doen.

Ik wou maar zeggen, wanneer u die vraag stelt: "Wat kunnen we daartegen doen?" Kun je alleen zeggen: "Ik kan mezelf veranderen en mijn kracht te midden van de mensen voortdurend geven opdat degenen die willen, die kunnen, ook hun onzekerheden kwijtraken, dat ze mee kunnen veranderen." Wanneer een mens meer mens wordt, zal de onmenselijkheid afnemen. Maar zolang mensen tegenover elkaar staan met het begrip van: "Ik ben uitverkoren, ik heb het recht." Dan maakt het niet uit of u zegt: "Ik, Jansen, gedoopt in de Zevenentwintigste-dags Heilige Kerk. Ik ben één van de 144.000, jullie gaan naar de hel." en dan kun je zeggen: "Ik, Pinochet, weet wat goed is." En dan kun je desnoods zeggen: "Ich, der Führer, weiß was für euch das Beste ist, für die germanische Rasse." En dan kun je zeggen: "Pour la gloire de la France, il y a une nécessité d'ordre, plus d'ordre, de fraternité sans doute, mais l'ordre! C'est ça! Qu'il faut, hein!" Nou, dan ga je maar je gang. En dan kun je het in duizend talen herhalen. Dan kun je zeggen: "Wij jongeren van deze wereld, wij willen die oude zeikers niet meer." Ja, dat is ook taalgebruik dat aangepast is zoals die andere talen, nietwaar.

Ja, neem me niet kwalijk, als die mensen spreken over sommige zaken dan vraag je je wel eens af hoe het komt, hè? Een heel eigenaardig taalgebruik. Ik hoorde kortgeleden iemand spreken over een oud-lullenkabinet, ik dacht eerst dat het een soort pijpenkabinet was, maar het bleek dus dat het in Den Haag zat. Gezegen me het woord, ja, ik hoop dat u zich daaraan niet stoort, aan het woord trouwens is niet veel te storen, dat weet u ook wel. Dus laten we even reëel zijn. We moeten niet proberen anderen onze taal, onze zeden op te leggen. We moeten niet in haat afstormen op het verwerpelijke dat in andere mensen leeft, maar we moeten een kracht geven waardoor de toestanden niet meer te handhaven zijn. Wanneer je een heel volk moet uitmoorden om regeerder te zijn, bedenk je dan, wat moet je dan over regeren? Wanneer je ziet dat alleen door meer vrijheid te geven er een mogelijkheid is dat alles weer in orde komt, dat je economie weer op peil gaat komen of wat dan ook, dan zal je die vrijheid geven.

Geld, macht zijn de argumenten van deze wereld. Geweld, mishandeling, onderdrukking, verkeerde voorlichting zijn de middelen die men hanteert om macht en geld te bereiken. Dit is een treurig feit, maar het is er één. Laat je zelf daardoor niet beïnvloeden. En waar je herkent dat er een mens is, of het in je eigen buurt is of in een ander land, die in nood is, stuur hem je gedachten. Weiger ondertussen zelf deel te hebben aan iets, wat dan ook, wat volgens je eigen besef onjuist en onrechtvaardig is. Dat is het enige wat je kunt doen tegen mishandeling. Wat je kunt doen tegen al die moordzucht in de naam van orde, recht, vooruitgang en bescherming van het bestaande.

En als u dat, mijne vrienden, als mijn antwoord wilt beschouwen, sta ik nu volledig open voor uw argumenten, tegenargumenten, opmerkingen en wat dies meer zij. Weet u, er bestaat een oud liedje dat zou ik dan ter afsluiting van dit onderwerpje misschien kunnen citeren.

"Ze hebben mijn kindje gedoopt met mijn bloed. Ze hebben je zieltje verkracht. Ze hebben je tot een monster gemaakt in de naam van het recht en de macht. Maar ik leef nog in jou, en ik spreek in je ziel, en ik kloep in je hart en je bloed, totdat je ontwaakt uit die bittere drank. Dan pas word je vrij. Is het goed. "

Van een heel eenvoudig man met een gitaar, het is een heel vrije vertaling, maar het is wel een liedje wat zegt wat er op de wereld op dit moment te koop is. En als je dat gaat begrijpen, en begrijpt hoe sommige mensen om en ter wille van macht zichzelf tot slachtoffer maken, om en ter wille van een positie zichzelf bijna doden door onmetelijk zware taken te vervullen waar ze niet tegen opgewassen zijn, dan gaat u pas begrijpen hoe groot die dwaasheid is. Laat de illusie vergaan. Het kermisfeest van de waan is bijna voorbij. Droom niet meer in je angsten, begeer niet zoveel, zie de werkelijkheid maakt je vrij. Ook niet van mij, hè. Maar met deze twee rijmpjes

of hoe je het noemen wilt, heb ik misschien duidelijk gemaakt waar het om gaat bij mij. En ik dacht dat we daarmee het onderwerp nu gevoelig zouden kunnen afsluiten.

Vraag: In de jaren 60 hebben we namelijk een kentering gekregen juist tegen die verrechtste krachten die nu juist weer aan bod zijn. Ziet u in de komende tijd iets gebeuren waardoor, ja, dit weer terugkomt, dat effect?

Antwoord: Nou, ja. Hebt u wel eens op een wip gezeten? Kijk, wanneer je te ver omhooggaat komt er altijd een punt dat je naar beneden gaat. Maar dan gaat de andere partij, de tegenpartij omhoog. U spreekt over de verrechtste krachten, wie hebben die verrechtste krachten overal in het geweer geholpen? De revolutionairen die drammerig, neem het niet kwalijk dat woord, maar het is waar, die drammerig hun gelijk verkondigen zonder rekening te houden met het feit dat anderen zo ver nog niet zijn. Dat er een rechts bewind komt, dat heeft u gewoon te danken aan het feit dat men de traditie vergeten is. Dat is de ondergang geweest van een Allende, die niet begreep dat hij de eigendommen, vooral van die vele middenstanders, ongeschonden moest laten. En dat hij eerst de maatschappelijke structuur moest veranderen voor dat hij de eigendomsverhoudingen en de rechtsverhoudingen voldoende kon wijzigen. Zonder dat had niemand hem ten gronde kunnen richten. Het is de ondergang geweest van een Che Guevara, die met een geweer, met argumenten, met lering, met medische hulp dacht de mensen vrij te kunnen maken, maar die één ding vergat: dat iemand die niet weet wat vrijheid is, er bang voor wordt, zoals ze in ieder geval voor het onbekende.

Dat is ook het lot geweest in uw eigen land, de socialisten, die dachten: "We hebben nu de macht, we hebben nu toch laten zien hoe goed we zijn, het volk heeft ons inderdaad daarin begrepen en gesteund." en ze hebben niet begrepen dat het een klein deel van het volk was, dat er nog een ander deel was. Ze hebben bovenal niet begrepen dat het de meeste mensen geen cent interesseert hoe een bewind heet wanneer ze het zelf maar goed hebben. Brood en spelen, was eerst Rome. Maar wat zou u zeggen van voetbal, reclame, televisie, en voor de rest werkeloosheid zoals in sommige andere landen? Je hebt mensen die leven met veel belofte en veel spektakel en ondertussen het andere doen en het ene zeggen. En dat zit nog heel dicht bij huis, ons eigen koninkrijk. Al die dingen ziet u, u ziet ze elke dag weer en dan zegt u: "Hoe komt het dat er een verrechtiging is?" Heel eenvoudig. Omdat links begonnen is van bovenuit te dicteren dat iedereen links moest zijn en denken, en niet begonnen is met de mensen een vorm van onderling samenwerken te laten zien die waarlijk sociaal is. En daar heeft u uw antwoord.

Veel progressieven missen de boot, omdat ze niet begrijpen dat de eerste aanstoot altijd een aantasting van de bestaande orde is. Niet doordat ze wordt aangevallen, maar doordat ze ergens wordt genegeerd, omdat gedrags- en denknormen anders worden. Dat is geweest bij de Mensjewieken, dat is geweest bij de Bolsjewieken, dat is geweest bij Provo, en dat is wat dat betreft ook nog geweest bij die partij in Duitsland die later NSDAP zou heten. Maar dan komt er een ogenblik dat je moet zeggen: "Nu heb ik mijn beeld bepaald, ik heb duidelijk gemaakt, maar nu moet ik integreren. Ik moet gedachten over gaan brengen, ik moet de mensen niet zeggen: nou moet je anders. Maar ik moet ze zo ver brengen dat ze niet meer gelukkig zijn wanneer ze niet anders doen, niet anders denken." Dan moet je opvoeden.

En zolang je het opvoeden vergeet, omdat je gauw resultaten wilt hebben, nou ja, dan blijft de wip op en neer gaan, links en rechts. En dan kunnen we alleen zeggen dat de huidige regeerders zich heel gelukkig mogen prijzen dat we niet meer in de tijd van de Lodewijken en in Frankrijk leven, nietwaar, want anders dan waren ze waarschijnlijk op een guillotine onthoofd om kort daarna te zien hoe een koninkrijk herboren wordt als keizerrijk. Want dat is de gang van de dingen. Als de Franse Revolutie niet had gefaald en in plaats van terreur meer broederschap, meer samenwerking en zekerheid had kunnen brengen, dan was er nooit een Napoleon I geweest. En als je dat gaat begrijpen, het is historisch volledig duidelijk, dan is ook duidelijk waarom die rechtse krachten nu weer overal op komen zetten. Niet omdat die rechtse krachten sterker zijn, maar doodgewoon omdat degenen die zogenaamd links of progressief waren, niet de juiste balans wisten te vinden. Ze wilden te hoog en daardoor kwam het ogenblik dat de

ander af kon zetten en nu zetten ze hen met een smak op het achterwerk, te wachten totdat de wip weer omgaat. En als de andere partij ook te ver reikt, dan is het zo gebeurd.

Maar dat is geen werkelijke verbetering. Een regering op zichzelf, een systeem zegt niets. Het is de wijze waarop de mensen onderling leven die bepaalt wat een gemeenschap is. Kapitalisme kan evengoed zijn als communisme. En christendom en islam en al die dingen zijn precies hetzelfde waard op het ogenblik dat de mensen ernaar leven en niet alleen aan anderen eisen stellen. Daar heeft u uw antwoord. Sorry hoor, het is wel politiek beraad, hè. Nou ja, in ieder geval kunt u niet van me zeggen dat ik het op de gelijkmatige toon van sommige van uw bekende commentatoren zeg, die in een dergelijk geval ongetwijfeld zouden zeggen dat het de gerechtvaardigde loop der historie is waarbij wij de UNO niet uit moeten schakelen, uiteindelijk zal er over sommige dingen nog menig UNO-tje gekraakt worden. En dan kun je zo dooremmeren, en dan zeg je niks. Je kunt wel vertellen hoe ze tegenover elkaar staan, maar wat gezegd zou moeten worden, wat begrepen zou moeten worden, dat is hoe de mensen zijn. Verander de mens en je verandert de wereld. Veranderen het uiterlijk van de wereld en laat de mens dezelfde zijn, die zich verzuipt in een zee van bloed.

Vraag: Ziet u een mogelijkheid voor wereldregering?

Antwoord: Hoe dacht u dat een wereldregering mogelijk zou zijn, als de meeste landen al regeringen hebben die zichzelf niet eens kunnen regeren? Hoe zou u denken dat een wereldregering op zou kunnen treden op een enigszins aanvaardbare basis, dus anders dan door middel van geweld, legers en bommen?

Vraag: Er vinden hele interessante discussies plaats over de mogelijkheid van een wereldregering die toch iedereen het recht geeft zichzelf te zijn en uiteraard bezetten de staten onze wereld, het hele idee van staten is natuurlijk zeer verouderd.

Antwoord: Ja. Ik ben bang dat de staatslieden dat niet met u eens zijn, en dat betekent dat het nog wel een tijdje zal duren voor dat er geen mensen meer zijn die staatsman willen zijn. We hebben er al eens een keer over gesproken, is lang geleden, toen was dat een heel aardig dingetje, ik meen dat het onze vriend Henri was die het voorstelde, die zei: "Kijk, we kunnen dat heel eenvoudig oplossen wanneer we dus in elke stad een paaltje neerzetten, met een knopje 'ja' en 'nee' en een gleuf. Nu doen we iedereen die een openbare functie gaat bekleden een halsband om met een klein explosieve lading. Op het ogenblik dat iemand duizend keer 'nee' heeft gekregen dan explodeert dat ding, dat wordt door een computertje geregeld. Maar iedereen kan ook op 'ja' drukken, maar je kunt het maar één keer doen in een jaar en daarvoor heb je je eigen kieskaart. Dat betekent dus dat iedereen die iets door wilt zetten tegen de wil van alles een leven eraan opoffert. Heel simpel. En ja, ik denk dus niet dat er veel staatslieden zijn die graag met een halsband lopen, ze hebben liever een ander aan de leiband, maar het zou natuurlijk een systeem zijn en op die manier zou je eindelijk de macht kunnen maken tot wat ze behoort te zijn, een last die je draagt en niet een geheim genoeg dat je uiterlijk steunende voortdurend je innerlijk verkneuterende geniet.

Vraag: Ziet u enige waarde in de universele verklaring van de rechten van de mens zoals die door de UNO is aangenomen en door 35 staten ter wereld geratificeerd?

Antwoord: Niet veel. Ik vind het mooi dat het er is.

Vraag: Ja, mooi om te lezen.

Antwoord: Natuurlijk, maar er zijn wel meer dingen die erg mooi zijn om te lezen. Ik herinner me een paar versjes van Anatole France die mij...

Vraag: Zou dat niet een begin zijn voor iets die kant uit?

Antwoord: Het feit dat het denkbeeld er is, is natuurlijk hoopgevend. Maar we moeten wel beseffen dat de mooiste zaken op aarde altijd denkbeelden blijven en dat de praktijk vaak het tegenovergestelde is. Zolang je nog in naam van de democratie lens geslagen kunt worden als je voor je stem wilt uitkomen, dan zie ik het nog niet zitten. En zo lang als mensen nog bezig zijn zelfs in een situatie waarin hun eigen noden politiek en economisch heel erg hoog stijgen,

nog niet eens bereid zijn om een klein stukje van hun eigen macht ook maar over te dragen aan een ander, zoals in de EEG bijvoorbeeld. Nou, dan moet ik eerlijk zeggen, dan lees ik die dingen graag, wanneer ik dus zou willen lezen, ik hou er niet van, maar goed, ik vind het mooi, maar ik zie er niet in.

Vraag: Wanneer zullen de noden zo hoog gestegen zijn dat er een eind komt aan die machtsstrijd of strijd tussen macht?

Antwoord: Moeilijk te zeggen. Maar ik dacht dat de jaren nou, zeg maar, tachtig-vierentachtig zo, het antwoord zullen geven. Want de mens heeft nu buiten de gepubliceerde technieken zoveel vernietigingstechnieken ontwikkeld dat het bijna onvermijdelijk is dat een deel daarvan gebruikt wordt. En dan pas zullen de mensen beseffen dat er geen schuilkelder meer bestaat waarin je veilig bent wanneer er werkelijk met alle wapens wordt gevochten. En pas wanneer je zo bang begint te worden, omdat je weet dat je niet meer anderen kunt opofferen voor het goede doel, maar jezelf ook zal moeten opofferen, dan geloof ik dat men misschien zal proberen al intrigerende een mate van eenheid te bereiken. Maar dan zie ik nog steeds geen wereldregering, want iedereen zal zijn eigen wapens in eigen hand willen houden.

Ja, dat, het is een beetje politiek geworden vandaag, vrienden. En dat gebeurt ook wel eens, en het is ook helemaal niet kwaad. Maar, er zijn natuurlijk andere dingen die ook belangrijk zijn. En één van de meest belangrijke dingen is misschien dat u zelf toch ook wel bepaalde krachten heeft. Om een vriend van mij te citeren, ik hoorde het kortgeleden van hem voor het eerst, nietwaar: "Een mens is gewichtiger dan hij denkt." zei de bakkersvrouw toen ze op de weegschaal stond. U bent gewichtiger dan u denkt en dan denk ik niet aan zwaarte, maar aan kracht. Wat heel simpel te zeggen, u bent zozeer deel van de kosmos dat in u de hele kracht van de kosmos eigenlijk zich kan manifesteren. En hoe minder u bezig bent met uzelf in uw eigen begrensdheden, hoe meer die kracht door u zal uitvloeien. En dat betekent dat de problemen zoals we ze stellen niet alleen maar problemen zijn van stoffelijke aard. Dat het in feite problemen zijn die je innerlijk moet beseffen en oplossen.

Wanneer je innerlijk de disharmonieën van je contact met de wereld neemt en je weet ze om te zetten in een vrede, dan heb je een licht waarmee je een groot gedeelte van die wereld bereiken kunt. Wat er in het leven gebeurt is niet zo erg belangrijk. Oh ja, voor u natuurlijk. Maar is het wel belangrijk wanneer je realiseert dat je eigenlijk eeuwig leeft, dat wil zeggen dat er geen tijdsbeperking te geven is voor je eigen bestaan? Dat je in vele vormen en vele werelden zult kunnen leven. Dit is maar een voorbijgaande fase, dat is niet belangrijk. Belangrijk is wat je innerlijk bent, want datgene wat je innerlijk bent is datgene wat overblijft, wanneer je zo dadelijk, nietwaar, je eigen lichaam heel rustig achterlaat, en terwijl de lof wordt gestoken door ieder die je beroddeld heeft, je langzaam kunt opwaarts zweven naar een nieuwe existentie.

En neem het me niet kwalijk, is een persoonlijke associatie. Ik wilde u alleen zeggen dat u het in uzelf moet zoeken. Wanneer je in jezelf dat gevoel kunt krijgen, want dat is niet eens een beredenering, het is een soort gevoel, van, van licht, van kracht, dat er een deur opengaat en je dan al die kracht uitstraalt zonder er een daad van te maken in zichzelf dus stoffelijk, maar er een harmonie door verspreidt rond je en in die harmonie dan plotseling anders gaat leven, dan bereik je iets.

Het probleem van de mensheid, van de wreedheid, van de politiek, van al die andere dingen, is in feite een geestelijk probleem. Wanneer de mens leert openstaan voor de werkelijke krachten die in hem voortdurend aanwezig zijn en leert om die krachten op harmonische wijze rond zich uit te stralen, dan zal hij eindelijk iets bereiken in de richting van vrede op aarde en goede wil tussen alle mensen. Dan zal er eindelijk een tijd komen dat God niet een beeld is in woorden of in andere zin, ja, aangepreft door deskundigen, maar God een beleving is waarin je jezelf en alle anderen terugvindt.

En daarom wil ik zeggen, vrienden, we zijn bezig geweest met allerhande in feite erg wereldse problemen. Maar het antwoord, het werkelijke antwoord kunnen we alleen diep in onszelf vinden.

Daar alleen is de kracht, is het besef, is de energie waardoor wij zonder een aantasting van leven, vrijheid of mogelijkheden van anderen, een vrede kunnen scheppen waarin de mens zijn angsten verliest, de betrekkelijkheid van zijn begeerte beseft en tegelijkertijd de volheid van zijn eigen leven bewust ondergaat en wanneer u dat kunt doen, wanneer wij - want we doen ook ons best er voor - dat kunnen doen. Dan zal er vrede zijn. Dan is deze fase mens-zijn waarin u nu bestaat ten einde. Dan is er een nieuw mens-zijn mogelijk geworden. Vergeet dat nooit.

U hebt in uzelf de kracht, de sleutel als het ware, waardoor u kunt geven. Niet in verwerping, angst of haat, maar kunt geven in positieve zin tot rond u de harmonie groter wordt, het wederkerig begrip groter wordt. Tot men uiteindelijk beseft: ik hoef de stelling van een ander niet te aanvaarden wanneer ik een innerlijke eenheid besef van waaruit ik met die ander verder kan gaan in vrede.

En dan wou ik het hierbij laten. Ja, als u het niet prettig vindt, nou ja, moet u het aan uzelf wijten, hè. Zou ik het had gekozen, had ik mijn excuus gemaakt, dat zou ik erbij zeggen, maar ik heb het niet gekozen. Ik zou u willen zeggen, na de pauze krijgt u een andere spreker en die...

Vraag: Mag ik nog iets kleins vragen? We hadden het over tachtig-vierentachtig. Eh, dan zal er een gedeelte van de wapens die er zijn worden gebruikt. Had u een idee waar dat zou kunnen gebeuren? Misschien...

Antwoord: Ja, als ik dat had gehad en ik vond het nodig om te zeggen had ik het wel verteld. Ik heb overigens niet gezegd dat die wapens dan gebruikt zullen worden, ik heb gezegd dat in deze periode de kans erg groot is dat ze gebruikt worden. Klein verschil, ja? En dat was op een kleine vraag een klein antwoord.

Nou, en dan, vrienden, dank ik u dus voor uw aandacht. Na de pauze zullen uw vragen zo goed mogelijk door een collega van mij beantwoord worden, en de rest zien we wel weer.

Goedenavond.

PUNTEN TEN AANZIEN VAN HET JAAR DAT OP DIT MOMENT GAANDE IS

Goedenavond, vrienden.

Voor dat ik ga beginnen met het beantwoorden van uw vragen, en dat zal voor u wel erg belangrijk zijn, zou ik een kort ogenblik toch uw aandacht willen hebben voor een paar punten ten aanzien van het jaar dat op dit moment gaande is, lopende is.

U dient zich te realiseren dat dit een zeer wisselvallig jaar gaat worden. Wanneer u plannen maakt is er veel kans dat ze net niet voltooid worden of dat u zich sterk moet aanpassen. Ik weet dat dat voor de meesten van u ergerniswekkend is.

Wat u dit jaar vooral nodig hebt is aanpassingsvermogen. De situaties kunnen op korte termijn zeer sterk veranderen. Zekerheden bestaan praktisch dit hele jaar niet. Houdt u er rekening mee dat de maanfase veel sterker geldt ook in uw eigen persoonlijk bestaan dan dit normalerwijze het geval is, zodat u perioden van energie maar ook van slapte en lusteloosheid scherper omtkend worden dan dit gebruikelijk is. Door hiermee rekening te houden kunt u uiteraard de zaak toch zeer veel tot stand brengen. Aanpassingsvermogen is het eerste vereiste voor de komende perioden.

Ik zou u daarom een paar eenvoudige raadgevingen willen noemen.

In de eerste plaats, maak geen enkel plan dat u niet kunt wijzigen op korte termijn. In de tweede plaats, laat u door alle situaties die buiten u ontstaan niet te veel in beroering brengen. Wanneer er dingen zijn, waar u bijvoorbeeld bang voor bent, kies een andere weg. Praat u zelf geen onnodige moed aan. En ten laatste, wees in dit jaar voortdurend bereid om uw medemensen te helpen. Ook degenen die u helemaal niet kent, want meer dan normaal zullen in dit jaar mensen bijvoorbeeld op straat onwel worden, mensen in moeilijkheden zitten die u met uw kleine moeite vaak kunt oplossen. Doe dit voor anderen opdat in dit jaar de wisselvalligheden de mensheid niet zodanig overspoelen dat er golven van geweld van komen.

In uw eigen land is het mogelijk om dit te voorkomen. Er zijn enkele andere landen waar dit helaas niet meer mogelijk is. Maar begrijp wel dat ook in uw eigen omgeving het gevaar tot irrationeel gedrag, tot gewelddadigheid en abnormale agressiviteit bestaat. Houd er rekening mee en probeer te voorkomen dat dergelijke dingen tot uitbarsting komen.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Dat is alles wat ik u wilde zeggen. We zullen nu overgaan naar de vragen zoals ze gesteld zijn en graag allereerst de schriftelijke vragen.

Vraag: God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest is één. Kunt u mij hier een verklaring voor geven? Ik heb het eens aan een pastoor gevraagd en die gaf mij ten antwoord: "Mevrouw, ik weet het niet. Dat is het mysterie."

Antwoord: Dat komt omdat de pastoor een vakman is. En een pastoor heeft dus de mysteries nodig. Maar, laat ik het heel eenvoudig zeggen. Ik heb een vriend gehad, die heette Jan Willem Franciscus. En nu was het dus zo, thuis was hij Jan. Bij ons was hij Willem. Bij degenen die hem niet zo goed kenden was hij Frans. Het was één persoon, maar hij trad op drie verschillende manieren in verschijning. En dat is nu het geheim van de Heilige Drievuldigheid.

Vraag: Heeft iemand die wel mede een misdrijf ontwierp, wel tijdens de uitvoering toekeek en het niet voorkwam, niet dezelfde schuld als degene die het uitvoerde?

Antwoord: Een heel moeilijke vraag omdat het hier gaat over mores, over zeden. Kijk eens, wanneer iemand de uitvoering dus ziet, zelf ontwerper is en ervan overtuigd is dat het verkeerd is, dan is hij volgens mij volledig aansprakelijk voor alles wat er gebeurt. Niet slechts medeaansprakelijk, maar ook volledig aansprakelijk.

Maar wanneer diezelfde mens iets doet wat de wereld een misdaad noemt, terwijl hij er zelf van overtuigd is dat dit juist en goed is, dat het noodzakelijk en onvermijdelijk is, dan kan onder dezelfde omstandigheden niet worden gezegd dat hij persoonlijk aansprakelijk is, tenzij misschien in juridische zin. En dat is dan een zaak voor de wet, die, zoals u weet, geen rechtvaardigheid tot stand kan brengen, maar alleen een mate van gelijkschakeling waardoor het gedrag van de mensen middels angst en stimulansen, althans enigszins binnen redelijke perken beperkt blijft.

Is dit voldoende?

Vraag: Zijn gevangenissen nodig en wat is het alternatief?

Antwoord: Gevangenissen zijn nodig wanneer een gemeenschap de behoefte heeft zichzelf te beveiligen tegen afwijkende gedragingen, zeker wanneer die een aantasting betekenen van die prerogatieven die de burgers van die gemeenschap voor zichzelf opeisen.

Anders gezegd, de gevangenis is in feite niets anders dan een middel om de gemeenschap, op welke wijze dan ook, tijdelijk of voorgoed, te bevrijden van mensen die de geplogenheden van die maatschappij aantasten. Indien je van deze stelling afziet en die bescherming voor de maatschappij niet aanvaardbaar acht, zijn gevangenissen overbodig.

Dan echter staat daar tegenover dat men alle burgers de mogelijkheid moet geven om zich met dezelfde middelen te verdedigen waarmee de niet-aangepasten hen plegen aan te vallen. En dat men hen ook de mogelijkheid tot training, bewapening en dergelijke moet geven die met een dergelijke opdracht gepaard gaat. Ik vrees dat in uw huidige maatschappij het tweede middel het slechtste zou zijn.

Voldoende?

Vraag: Iemand die bezeten is of denkt dat te zijn, kan die zichzelf genezen? Zo ja, en hoe? En hoe kan men als tweede persoon erachter komen of iemand die zegt bezeten te zijn, of die dat ook werkelijk is?

Antwoord: Wanneer u niet helderziende bent, dan is op die laatste vraag moeilijk een antwoord te geven. Het is namelijk zo dat een gespletenheid in het bewustzijn, bij de meeste personen aanwezig, kan resulteren in het ontstaan van twee afzonderlijke persoonlijkheden die in feite slechts facetten zijn van de werkelijke persoon. In dit geval zal men ook spreken van bezetenheid. Maar die bezetenheid kan bestreden worden met middelen waarmee ook een geestelijke inbeslagname, bezetenheid door een demon of door een gewone geest dus, beëindigd kan worden. En wel op het ogenblik dat de gebruikte middelen een dermate grote emotionele invloed hebben op de persoonlijkheid als geheel, dat hierdoor een onderdrukking van één van die persoonlijkheden veroorzaakt wordt, dan wel, dat kan ook, een versmelting van beiden. U zult begrijpen dat wanneer u met diezelfde middelen een bezitnemende geest uitdrijft, het voor u erg moeilijk is om het resultaat als verschillend te constateren.

Maar, onthoudt u één ding: aanklevingen, aanhechtingen en zelfs bezetenheid komen voor, zij het niet in die hoge mate waarin men dat vaak veronderstelt. Het is duidelijk dat degenen die geestelijk bewust zijn en over de waarnemingsvermogens en krachten beschikken om bezetenheid te constateren, ook die bezetenheid bewust kunnen beëindigen. En dan wel op een wijze waarbij zij zelve volledig zeker kunnen zijn dat deze beëindiging volledig was en goed.

Bijkomende verschijnselen waarvan u vaak hoort, het spuwen van padden of van ijservijlsel en ijzerdeeltjes, vooral in Italië bij sommige bezetenen schijnt nogal populair, blijken in vele gevallen terug te voeren tot een vorm van histerie waarbij men allerhande dingen schijnt in te slikken juist wanneer het gevaar bestaat. Dus er is geen zekerheid dat dergelijke dingen een werkelijke bezetenheid en de beëindiging daarvan aanduiden. Die zichtbare tekenen zijn geen wonderdadig bewijs.

Voldoende?

Vraag: Is psychotherapie een vorm van geestelijk genezen en wat is er meer voor nodig dan de zogenaamde wetenschappelijke technieken? Kunt u therapeuten helpen en hoe?

Antwoord: Ja, psychotherapie kan nuttig zijn. Ze is niet altijd noodzakelijk en in bepaalde vormen is ze, eerlijk gezegd, een verkeerde luxe die wat mij betreft gelijkkomt aan het gebruiken van een niet-schadelijk, maar soms toch verslavend drug op mentaal terrein.

Ik hoop dat u mij dat niet kwalijk neemt, deze uitlating. Maar het is een feit dat een mens zichzelf moet leren kennen en daardoor anderen toe kan worden gebracht.

Wanneer men dit volledig wil doen, zou men in feite moeten beschikken over een hypnoticum dat hetzij ongemerkt oraal, hetzij door verstuiwing zou kunnen worden toegepast. Hierbij namelijk zou de patiënt inderdaad volledig vrij en ongeremd reageren. Het werk van de psychotherapeut is in de meeste gevallen allereerst het overwinnen van die remmingen. Is er eenmaal een aanvaarding van de eigen toestand, dan is een aanpassing hieraan mogelijk en dan is een verbetering daarvan bereikbaar. Het is dus één van de vele technieken, er zijn meerdere zoals u weet.

Maar in alle gevallen kan worden gesteld dat de patiënt in feite zichzelf geneest. Geestelijke genezing daarentegen betekent het toevoegen van energieën en of krachten, dan wel het

scheppen van stralingen of invloeden in de omgeving waardoor de patiënt, en wel via invloeden buiten zichzelf, het wel eventueel ontremd zou worden en daarnaast eventueel geconfronteerd zou worden met zichzelf, zonder dat gelijktijdig een verwerping van het ik of een deel daarvan optreedt.

Sommige van deze technieken zijn ten dele in gebruik. Ik denk aan de kleurentherapie die vooral de volgelingen van Steiner hier en daar gebruiken. Ik denk aan de zogenaamde ladingstherapie zoals die bijvoorbeeld op het ogenblik in Bologna en Pavia wordt gebruikt, waarbij het dus gaat om het tot stand brengen van een inductieveld. Men legt de patiënt als het ware te rusten tussen twee platen van een enorme condensator waarop een gelijkspanning staat. Dit zijn dus middelen om te helpen.

Zo kun je geestelijk iemand helpen wanneer je zijn eigen evenwicht, zijn eigen krachtpotentieel vergroot en gelijktijdig daarbij zijn eigen bewuste denken een klein beetje helpt uitschakelen. Dit kan via hypnose, dit kan via suggestie, het kan ook via straling op afstand. Geestelijke genezing heeft echter één mogelijkheid waarbij die andere technieken tekortschieten, en dat is namelijk het geven van een zodanige hoeveelheid energie dat de patiënt de bereikte toestand langere tijd kan handhaven, waardoor een geleidelijk aanpassing aan het besef te mogelijk is en een evenwichtsverstoring van de persoon dus minder acuut wordt. Hierdoor kan de behandeling dus gemakkelijker slagen. In vele gevallen probeert de geest een dergelijke hulp te geven wanneer daartoe de mogelijkheden aanwezig zijn, maar dat kan niet altijd en niet overal.

Is dit voldoende?

Vraag: Zijn er dieren in het hiernamaals en zo ja, in welke vorm en hoe?

Antwoord: Ja, meestal zijn het vluggertjes. U moet dat zo begrijpen. Een hond of een kat gaat over. Maar dit dier is georiënteerd op zijn directe contacten. Het heeft wel een herinneringsvermogen, maar dat is betrekkelijk gering vaak. En alleen angsten en genegenheden kunnen werkelijk conditionerend werken. Angsten en genegenheden kunnen bepalend zijn voor het behouden van de vorm in het hiernamaals. Meestal vervaagt ze betrekkelijk snel. Alleen wanneer contacten met mensen op aarde, en dat zijn veelal genegenheidscontacten, blijven bestaan, dan is het mogelijk dat voortdurend de oude vorm bij een herleven van dit contact door het dier weer wordt aangenomen. En dan kunnen de dieren zich dus manifesteren in hun diervorm.

Vraag: Hoe zit het dan met de bewering dat dieren een groepsgeest hebben in plaats van een individuele?

Antwoord: Mensen hebben ook een groepsgeest en zijn toch individuen. Een groepsgeest is namelijk niet de geest die alle lichamen bezielt, maar is eerder een bewustzijn of entiteit die het geheel van de ontwikkelingen coördineert en daarbij dus eventuele veranderingen, mutaties in het ras, evoluties, eventuele mogelijkheden van het ras mee helpt bepalen, de aanpassingsmogelijkheid probeert te vergroten en daarbij natuurlijk ook de levenscondities tracht te continueren op een evenwichtige wijze.

Dat is de groepsgeest van het dier. Het is dus niet een gemeenschappelijk besef.

Vraag: Wat is de waar van de verhalen over de zogenaamde monsters, dinosauriërs of prehistorische dieren die nog leven in de zee en op het land en zo ja, welke van die monsters bestaan er dan nog?

Antwoord: Nou, de meeste zijn aanmerkelijk kleiner geworden. Maar er bestaan er nog wel een aantal die je kunt omschrijven als directe afstammelingen, ook in vorm, uit een prehistorisch tijdperk. In de zee, waar dus een grotere massa meer mogelijkheden geeft, zijn inderdaad nog enkele van die prehistorische vormen van grotere omvang bewaard. Zij doen denken aan sauriërs, onder andere een Plesiosaurus, maar ze zijn dus niet volledig meer identiek met de prehistorische dieren. En dat zou ook niet kunnen onder de omstandigheden. Veel van de verhalen over deze monsters zijn overdreven, dat wil ik erbij zeggen. En daarnaast moeten we begrijpen dat vooral de kleinere soorten, ook de eenvoudiger soorten, je vindt ze bij vissen, je

vindt ze bij mollusca etc., dus vaak voortbestaan tot in deze tijd, ook wanneer ze misschien minder in verschijning treden omdat ze door hun eigen aanpassing en conditionering geprobeerd hebben een leefmilieu te vinden waarin invloeden van buitenaf zo weinig mogelijk storend optreden.

Is dit voldoende?

Vraag: En hoe is het met het monster van Loch Ness? Bestaat dat nou wel of niet?

Antwoord: Indien dit niet zo was zou ik het de VVV niet aan willen doen, daarom te zeggen "het is er niet".

Vraag: Bestaan er, zoals bepaalde theorieën zeggen, nog andere levens of beschavingen onder de aardkorst, behalve dan de wormen en de mollen enzovoort?

Antwoord: Wanneer u spreekt over belichaamde, zuiver stoffelijke beschavingen, dan moet ik dit helaas ontkennen. Dergelijke beschavingen bestaan niet. Wel kan worden gesproken over een astrale beschaving, als u het althans zo wilt omschrijven, dus wezens die astraal belichaamd zijn en die onder meer dus in de aardkorst leven, maar in andere vorm zich ook weer in oceanen en bijvoorbeeld de lucht kunnen bewegen en manifesteren. Maar deze worden door de mens gemeenlijk niet of zelden waargenomen. Ik geloof dus niet dat dit voor het antwoord van groot belang is.

Vraag: Wat is uw reactie op het volgende: William Branham, geboren 1909 in de Verenigde Staten en gestorven in 1965, is de laatste profeet in Bijbelse zin en aankondiger van de wederkomst van Christus.

Antwoord: Erg mooi. Moet ik er meer van zeggen? Dat is een geloofsartikel. Ik zou u een heel aantal andere profeten ook kunnen noemen die zeggen dat ze laatste profeten zijn of de nieuwe meesters of de vernieuwers. Maar onthoudt u maar één ding: een ware profeet bewijst door zijn wezen wat hij is, niet door zijn uitspraken omtrent zichzelf. En wanneer volgelingen iemand verheffen tot iets wat hij in wezen niet is en zelve nooit beweerd heeft te zijn, zo doen zij dit ongetwijfeld om aan deze vereerde figuur een gezag of een belangrijkheid te ontleen of een zekerheid die ze zonder deze niet bezitten. Misgun hen die niet, maar betwijfel wel de juistheid van hun uitspraken.

Vraag: Kunt u vertellen hoe de ODV ontstaan is en wanneer, en op welke gebieden is de ODV actief?

Antwoord: Ja, dat is een avondvullend onderwerp dat ik dus alleen in een soort verbaal stenogram kan beantwoorden. Ontstaan, niet als ODV dus, maar als eerste beweging in deze zin, ongeveer 160.000 jaar geleden met enkele leden. En daarna langzaam maar zeker zich uitgebreid hebbende, een tijdlang werkzaam geweest via orakels en dergelijke. Het bleek dat dit een mislukking was, behalve voor de commercieel ingestelde priesters. Daarna pogingen om zich binnen het christelijk en ander geloof te manifesteren, met wisselende resultaten. In ongeveer 1800 een groep van toen al enkele duizenden entiteiten geprobeerd om te werken via het spiritisme. Vastgelopen op de grote honger naar bepaalde fenomenen in die periode, maar langzaam maar zeker met de verandering in de richting van het spiritualisme en het zoeken naar nieuwe levensfilosofieën, mogelijkheden gevonden om de mens te bereiken.

Daarnaast voortdurend bezig met inspiratieve beïnvloeding waar dit mogelijk is en ook andere pogingen om mensen, maar ook degenen die gestorven zijn en in moeilijkheden verkeren, te helpen zo goed dat mogelijk is. De laatste 25 jaar, nee 20 jaar ongeveer, in toenemende mate vervlochten in werkwijze op aarde met de activiteiten van de Witte Broederschap.

Nou, daar heeft u het kort.

Vraag: Wat kunnen wij hier doen tegen de mensenvernietigende neutronenbom-productie?

Antwoord: Ja. Daar kunt u niets tegen doen. U kunt alleen zeggen: "wij moeten het niet". En wanneer u daar eenvoudig verder de consequentie aan verbindt dat u niets zult doen voor

degenen die een dergelijke productie voorstaan of tot stand brengen, dan zult u misschien toch nog wel iets kunnen bereiken. Maar onthoudt u één ding: eenieder die macht nastreeft heeft behoefte aan wapens. Hoe machtiger de wapens, hoe sterker men zich voelt. Hoe sterker men zich voelen gaat, hoe meer men zich bedreigd gevoelt, waardoor nieuwe en perfectere wapens steeds noodzakelijker worden. Wie een dergelijke psychose niet kan doorbreken is de gewone burger. Dat kan alleen de staatsman. En een staatsman is er soms toe in staat. Maar helaas zijn er op aarde weinig staatslieden, veel politici.

Vraag: Is de gewijde lijkwade van Turijn werkelijk gebruikt voor het omwikkelen van het lichaam van Christus na de kruisafname?

Antwoord: Volgens ons niet.

Vraag: Acht u werk en doelstelling van de Arcane School te Genève van wezenlijke waarde voor deze tijd?

Antwoord: Zoals bij vele soortgelijke richtingen, ja, in zo verre dat ze de mens kan brengen tot een geestelijke instelling en een geestelijke ontwikkeling die hem de mogelijkheid geeft langzaam maar zeker weer de beheersing te vinden over zijn wereld, in plaats van door die wereld voortdurend en tegen zijn eigen wil in gemanipuleerd te worden. Elke school die dit helpt bereiken en daarbij een vergroting van inzicht in eigen persoonlijkheid mogelijk maakt is onzes inziens aanbevelenswaardig, met dien verstande dat degene die bereikt heeft niet in zijn rang binnen deze groep moet volharden, maar verder moet zoeken naar die kennis, die ontwikkeling en die innerlijke belevingen waardoor hij zich nog meer bewust kan worden van zichzelf, zijn wereld, en meer meester kan worden over zichzelf en zijn wereld.

Vraag: Wat denkt u van de Transcendente Meditatie beweging, organisatie? Blijft deze altijd voortduren en wat wordt er mee bereikt op den duur?

Antwoord: Ja. U vraagt een oordeel en dat is erg moeilijk te geven. Laat ik dit zeggen. Voor niet iedereen, maar wel voor velen, is deze weg inderdaad een middel om verdieping van bewustzijn en vooral een grotere evenwichtigheid en ontspanning van persoonlijkheid te bereiken. Gezien de verschaft mogelikheden en middelen, en gezien datgene wat wordt aanbevolen binnen de organisatie, zou ik echter zeggen dat men voor een dergelijk product meer rekent dan men in geweten zou mogen doen en de zaak als het ware meer zakelijk uitbaat dan aanvaardbaar is, mijns inziens, voor een beweging die zegt geheel geestelijk te zijn. De techniek, wil ik erbij voegen, is een oude. U kunt ze al terugvinden ongeveer 1000 voor Christus in, onder meer, India. En deze techniek zal ongetwijfeld lange tijd blijven voortbestaan. Het is overigens opvallend dat deze technieken terugkeren in bepaalde christelijke disciplines, zij het afgebogen dan in de richting van gebed en Gods naam in plaats van eigen sleutelwoorden en sleutelklanken. Maar ik kan dus alleen zeggen: ik acht de beweging als zodanig niet gerechtvaardigd omdat ze, mijns inziens, te veel eist en vraagt en te veel, zullen we zeggen, luxeartikelen verkoopt die overbodig zijn, ofschoon de grondwaarde waarmee ze werkt op zichzelf wel degelijk van belang is.

Vraag: Wat zal het resultaat zijn van de onderhandelingen tussen Egypte en Israël?

Antwoord: Ja, in meer negatieve zin is dit op het ogenblik een pingpong diplomatie waarbij men dus het balletje over en weer probeert te gooien.

En de ellende hierbij is dat door het oplopen van de spanningen bepaalde figuren die toch al niet veel vertrouwen hebben in de mogelijkheid ooit een vrede met Israël te sluiten, zullen besluiten tot gewelddadigheden in de hoop daarmee een oorlog uit te lokken. Dit gevaar is groter dan men beseft en ik meen dat de fout die Israël heeft gemaakt, hoe verklaarbaar dat ook, is dat men niet bereid is geweest offers te brengen om eigen goede wil a priori aan te tonen, iets wat toch noodzakelijk is gezien de machtsverhoudingen, de gehele situatie op de wereld.

Vraag: Wat is de Witte Broederschap en wat voor invloed heeft ze op het gebeuren rond en op de aarde?

Antwoord: De Witte Broederschap is zoveel dat dat niet te omschrijven is in korte termijn. Vergelijkend met een organisatie zou je kunnen zeggen: er is een groepering in de geest plus

een groepering in de stof die door het voortdurend ontvangen van krachttuitstortingen van hogere orde en het beseffen van invloeden die in de toekomst op gaan treden, probeert het geheel van de geestelijke ontwikkeling van de mens in de juiste richting te dirigeren en mogelijkheden te scheppen voor bewustwording waar ze zonder dit ingrijpen misschien niet of in mindere mate zouden bestaan.

Dat is dus de kortste omschrijving die ik u daarvan geven kan.

Vraag: Wat denkt u over de toestand in Zuid-Afrika, hoelang zal het voor blanken nog veilig zijn om daar te om daar te blijven?

Antwoord: Dat is heel erg moeilijk omdat de hartstochten steeds hoger op gaan lopen. Wanneer men zelfs nu nog zou kunnen komen tot een erkenning van gelijkwaardigheid, hoe moeilijk dit dan ook zal zijn voor figuren als Vorster en dergelijke, en zou komen tot de mogelijkheid voor iedere kleurling om gelijkwaardige positie te bereiken bij gelijkwaardige prestatie, dan zou volgens mij een integratie van blank en gekleurd zelfs nu nog mogelijk zijn. Want de leiders van de naturellen en kleurlingen beseffen wel degelijk dat bij het wegvallen van de blanken de gehele welvaart, voor zover die bestaat in Zuid-Afrika, in korte tijd ten gronde zou gaan, al is het alleen maar omdat men zelf niet de nodige kennis en niet de geschoolde mensen in voldoende mate heeft om de gehele ontwikkeling normaal voort te zetten. Maar ik ben bang dat men dit niet zal doen en voorzie dan ook weer enkele bloedige uitbarstingen in dit jaar. En vrees dat dit of het volgende jaar zelfs een zodanig geweld uit zal breken dat hiermee de toestand werkelijk en volledig kritiek wordt.

Vraag: Is de vereniging ODV een tijdsverschijnsel? Dit naar aanleiding van de opheffing in 1985.

Antwoord: Ze is geen tijdsverschijnsel als geestelijke groepering, maar de ODV is dan ook maar een naam die deze groepering als kenteken hanteert in een bepaald taalgebied. Wij hanteren dus ook nog andere namen in andere taalgebieden. De opheffing daarvan in een bepaald jaar betekent dat wij in dat jaar een rustpauze gaan inlassen omdat alle gevaarsituaties in die periode, waarvoor wij dus hopen en denken de mensen steun te kunnen geven en te waarschuwen, voorbij zullen zijn. En wij nemen dus aan dat dan een rustperiode van 5 à 10 jaar mogelijk is voordat wij, hetzij weer met mediums, hetzij langs een andere, mogelijk zelfs mechanische weg, onze contacten kunnen hervatten met de mensen op aarde op een voor die mens ook ervaarbare wijze.

Vraag: Welke mechanische weg?

Antwoord: Zeer waarschijnlijk gaat het hier om een versterkingssysteem met twee geïnjecteerde golven van zeer hoge frequentie waarop een variant kan worden gelegd door een in kooi van Faraday en luchtledige ruimte aanwezige platen onder spanning, waarop deze draaggolf dus wordt geïnjecteerd en ten dele dus overlegt. Die overlegt is variabel zodat we op de snelle golf een trage modulatie aan kunnen brengen en deze trage modulatie zal dan bij enige beheersing onzerzijds en een juiste versterking uwerzijds ongetwijfeld kunnen voeren tot een mechanische stem.

Vraag: Waarom komt niet iedereen terug op de wereld? En degenen die wel terugkomt, waarom weet hij dan niets van zijn vorig leven en maakt hij weer dezelfde fouten? En wat is dan de zin?

Antwoord: In de eerste plaats maak je nog wel dezelfde fouten. Er zijn er zoveel dat je meestal andere maakt. In de tweede plaats, wanneer je afgestudeerd bent ga je dan nog wel weer terug naar de eerste klas? Het zou dwaasheid zijn en ga je verder met de kennis en de mogelijkheden die je verworven hebt. Daarom keren sommigen niet meer terug. De degenen die wel terugkeren, die moeten echter niet weten wat ze in het vorige leven zijn geweest omdat de uiterlijke omstandigheden voortdurend variëren en het heel erg moeilijk zou zijn voor een mens om te aanvaarden dat hij bijvoorbeeld, zoals het in Nederland tegenwoordig deftig heet, riolour is geworden in dit leven, terwijl hij in het vorige leven raadpensionaris was. Hij zou dan een raadpensionaris pensioen willen hebben om geen putjes te scheppen.

En u begrijpt dat dergelijke situaties, hoe wonderlijk ze u in de oren klinken, toch de emotionele beleving van de wereld zouden aantasten.

Denkbeelden omtrent hetgeen je vroeger bent geweest zouden conditionerend kunnen werken ten aanzien van je mogelijkheden in het heden. Dan zou een herhaling van de oude fouten bijna onvermijdelijk zijn. Door het uitschakelen van die kennis, althans in het waakbewustzijn, mede veroorzaakt over het algemeen door de enorme spanningen bij de geboorte, is het echter mogelijk op te groeien in een wereld die je als volledig echt ervaart, zonder je voorgeschiedenis bewust daarbij te berde te brengen. En zo een aanpassing te bereiken aan het milieu waarin je ervaringen opdoet en beslissingen leert treffen die niet direct en bewust beïnvloed zijn door vorige levens. Maar datgene wat je geestelijk als besef bereikt had blijft aanwezig en blijft conditionerend werken via het onderbewustzijn, zodat een zekere eenzijdigheid in de schijnbaar vrije keuze niet te vermijden valt. Dit is voor de bewustwording het beste proces omdat zo hiaten in het bewustzijn of ervaringsgebied van de geest kunnen worden aangevuld.

Vraag: Wat is de toekomst van de lokale omroep van Amsterdam, stad Radio Amsterdam, en het programma Droomsoezen?

Antwoord: Ja, nu vraagt u mij iets waar ik mij ook absoluut niets van afweet. Indien u mij vraagt: "wat is de toekomst?", dan zou ik zeggen: "die is benauwd". En wel om de volgende redenen: men heeft erin bepaalde, zullen we zeggen, hogere kringen niet al te veel aan dat de plaatselijke omroeporganisaties zich uitbreiden en beter handhaven. Toch zal men dit niet geheel kunnen voorkomen, zo neem ik dus aan dat men met kleinere middelen dan men had gehoopt meer zal moeten verwezenlijken dan men nu meent te kunnen. Wat die Droomsoezen betreft, nou ja, misschien wordt dat nog eens een keer een, zullen we zeggen, saucijzenbroodje.

Vraag: Wat treedt eruit bij een uittreding? De geest en of de ziel? En wat gebeurt er dan tijdens de slaap?

Antwoord: De ziel als zodanig is de levenskracht in onze formulering. De geest is het bewustzijn dat zich rond die levenskracht en in die levenskracht verzameld heeft in een uittreding is sprake van deze geest plus bepaalde voertuigen waaronder heel vaak datgene wat wij mentaal en astraal noemen. Het levenslichaam zal zelf niet meegenomen worden, maar blijft in een verbinding met het uitgetreden gedeelte bestaan binnen het lichaam. Zou een beschadiging hiervan optreden, dan zou dit dood en dergelijke van het lichaam ten gevolge kunnen hebben. Dit is dan vaak bekend als het zogenaamde gouden of zilveren koord.

Vraag: Wilt u iets zeggen over het regelmatig gebruik van alcohol?

Antwoord: Ja. Mag ik het mag ik het heel gek zeggen? Elke dag een glaasje, goed voor u. Elke dag meer glaasjes, goed voor de accijnzen. Elke dag veel glaasjes, goed voor de begrafenisonderneming

Vraag: Wilt u wat vertellen over de man met het ijzeren masker uit de tijd van Lodewijk de Veertiende? Hoe bijvoorbeeld kwam hij aan zijn waar en wat was zijn identiteit?

Antwoord: Ja, het was familie en dat hing samen dus met intriges tussen hoge edelen. Ik weet niet precies meer hoe hij heet hoor, het is historische vraag die ik niet onmiddellijk kan beantwoorden en ik heb weinig tijd nog om het na te vragen. Ik weet in ieder geval wel dat dit masker dus hem als straf werd opgelegd, maar ook omdat hij praktisch de dubbel was van één van de prinsen van de staat en als zodanig, als vervanger van deze persoon was opgetreden enkele malen. Het schijnt samen te hangen met de visie die men er vooral in de Vendée op nahield, maar ik kan geen definitief antwoord geven, het spijt me.

Vraag: In hoeverre is deze aarde belangrijk voor u? Wat beweegt u ons geestelijk te beïnvloeden zoals u dat doet en zijn andere gebieden in ons heelal misschien ook belangrijk voor u? Zo ja, waarvoor?

Antwoord: De aarde is voor ons belangrijk omdat het voor ons de alma mater is. Het is de school waarin wij bewust worden. En we weten dan ook dat de mensheid voor ons het scholingsmiddel is dat sommige van ons waarschijnlijk nog wel eens een keer nodig zullen hebben.

Het is duidelijk dat we ons verbonden voelen met de mens en de mensheid, ook al omdat we de wereld kennen uit eigen ervaring en dus niet slechts in abstracties, maar tot op zekere hoogte ook in concrete beelden kunnen meebelevend wat er op aarde gebeurt.

Ons helpen deze mensheid bewuster te maken, of onze poging daartoe, vloeit voort uit de erkenning van ons eigen ik en de situatie waarin dat ik verkeerd heeft. Door anderen te helpen proberen we als het ware onszelf meer waar te maken en het gevaar van een terugval voor onszelf en anderen te verminderen. Dat klinkt een beetje dwaas, maar het is niet zo egoïstisch als u denkt. Van beïnvloeding van de mensen leren wij bovendien, zodat onze scala van mogelijkheden in de geest daardoor eveneens wordt vergroot. Er zijn andere gebieden in de kosmos die voor ons belangrijk zijn, maar wat daar voor ons belangrijk is, is meer een kwestie van krachten, van invloeden, kortom waarden die, gezien in de termen van een stoffelijk leven, dermate abstract zijn dat ze zelfs moeilijk omschrijfbaar worden.

Voldoende?

Vraag: Wat gebeurt er dan bijvoorbeeld als er een derde wereldoorlog komt, of als er ergens een bom valt en dat al het leven op aarde vernietigd wordt?

Antwoord: Nou, dan krijgen wij het heel erg druk om al die immigrerenden af te handelen, te instrueren en dan zal de incarnatie noodzaak dus zich verplaatsen naar een andere wereld waar een hoger ontwikkelde levensvorm mogelijk is of bestaat. En na enige pauze zal men dan zijn incarnatiecyclus daar moeten voortzetten.

Vraag: Hoelang duurt zo'n pauze?

Antwoord: Ja, dat is zeer moeilijk te zeggen omdat je dan moet nagaan welke incarnatiemogelijkheden bestaan. Maar over het algemeen, wanneer een vergelijkbaar bewustzijn reeds aanwezig is en men daarbinnen kan incarneren, binnen die soort of dat ras dus, dan kan worden gesteld dat de eerste aanpassing drie incarnaties duurt en drie incarnaties zal gemiddeld niet veel meer zijn dan 300 jaar. Je zou dus kunnen zeggen dat na ongeveer 300 jaar de mensheid haar ontwikkeling dan in zo'n ras kan gaan voortzetten.

Vraag: Krijg je daar dan ook een aardige overbevolking van op die planeet?

Antwoord: Nou, dat weet ik niet. Ik geloof niet dat iedereen leeft in omstandigheden waarbij de emoties over voortplanting zo hoog zijn opgelopen dat een redelijk besef voor de waarde, de mogelijkheden en de gevolgen daarvan in feite wegvalt. Het ligt aan de historische ontwikkeling van de soort en het ras.

En zoals u weet, wanneer bijvoorbeeld, laten we eens aannemen dat er paarden zijn die een hoog bewustzijn bereiken, minder manipulatiemogelijkheden, goed, maar ze hebben dat bewustzijn, zijn voor incarnatie geschikt. Zij trekken, daardoor is kindertal voor hen een grote belasting, daardoor zal het kindertal binnen de perken worden gehouden omdat de gemeenschap alleen een bepaald aantal kinderen kan helpen en men zal ook minder sentimenteel zijn ten aanzien van de zwakkeren. Zou gewoon zijn, die kunnen niet mee, jammer.

Bij de mens is het omgekeerde, daar is dus aantal gelijk geweest aan rijkdom. Vroeger als je veel kinderen had, dan had je een hogere AOW. En gelijktijdig werd dus het mysterie van de voortplanting van het begin af aan in de richting van de goden geschoven, zodat het eigenlijk een zegen van God was, het bestaan van de mens. Zelfs een hele tijd geweest dat ze dachten: "nou ja, die vrouw, dat is een reageer-vaatje nietwaar, maar God die legt in de mens dat leven, in de man, vrouw was geen mens in die tijd. En die geeft dat dan aan de vrouw dat ze er dan zo lang mee kan sjouwen omdat die zelf wel wat anders te doen heeft." En zo komt die goddelijke gave, maar is een bevestiging dat die man dus de genade Gods heeft hè. En op die manier hebben ze er langzaam maar zeker een hele reeks illusies omheen gebouwd waarbij de heiligheid van het leven langzaam maar zeker zo ver gedreven wordt dat men heeft gezegd: "er mag geen zaadje verloren gaan." Ja, dat is een oude uitdrukking die binnen bepaalde geloofsvormen zelfs

nu nog door meer orthodoxe geestelijke leiders gebruikt wordt. Het gekke is dat ze het zelf helemaal niet gebruiken, althans zeggen dat niet te doen.

Maar goed, ik wil alleen maar zeggen, dit is natuurlijk een even dwaze benadering als die van Malthus in feite was, want Malthus ging uit van het feit dat de mensheid zijn middelen niet kan evolueren en daar zat zijn fout in. Maar hier gaat men uit van het standpunt dat de veelheid beter is dan de kwaliteit. Maar door een toenemende veelheid van mensen wordt zowel de kwaliteit van het leven als de gemiddelde kwaliteit van het menszijn steeds minder.

Vraag: Wordt de persoonlijkheid van de mens bepaald door opvoeding en milieu en hoe groot is daarin het aandeel van het bestaan voor de conceptie?

Antwoord: Het bestaan voor de conceptie, inclusief prenatale periode waarin eventueel zelfs lichamelijke traumata kunnen ontstaan en psychische traumata kunnen worden veroorzaakt, moeten wij rekening mee houden dat deze gehele conditionering, want dat is het in feite, de richting van de ontwikkeling van het karakter en de aard mede blijft bepalen in het verdere bestaan. De omstandigheden conditioneren de gedragingen, de doeleinden, de denkwijze en de opvattingen, zodat de conditionering van maatschappij en opvoeding in feite het kader vormen waarbinnen de geaardheid, zoals die ook prenataal reeds aanwezig was, tot uiting zal kunnen komen en daarbij ook de spanningen natuurlijk door de conditionering ontstaan wanneer dit ik zichzelf niet volledig kan uiten, met alle gevolgen van dien.

Voldoende?

Vraag: Hoe groot is het aandeel van de hersenen in het denken?

Antwoord: Als u het hebt over het stoffelijke denken, dan zou ik zeggen het aandeel in het denken is praktisch 100%. Maar 100% van wat? De potentie van de hersenen is afwijkend hier en daar natuurlijk, maar gemiddeld 20 tot optimaal 300 keer groter dan het gemiddeld gebruik van de hersenen op dit moment tijdens het denken doet vermoeden. Er zijn dus veel grotere capaciteiten, maar dan zal men eerst moeten gaan erkennen dat een hersenhelft die schijnbaar geen herinneringscentra omvat wel degelijk conditioneringen omvat. En wanneer deze conditioneringen worden verrijkt met herinneringscentra, daardoor een verveelvoudiging van de opslag van data onder meer mogelijk maakt. Maar dat zijn de hersenen. Het denken is dus hersendenken. Daarbij moet worden gezegd dat bij de doorsnee mens 50%, bij de besten ongeveer 20%, bij de slechtsten ongeveer 80% van het denken mede wordt gedirigeerd door emoties, lichamelijke toestanden dus, ofwel van buitenaf geïnduceerde stemmen.

Voldoende?

Vraag: Wat vindt u van Gijsbert van der Zeeuws weergave van het hiernamaals en wat zijn zijn belangrijkste vergissingen, misschien onder meer de bewering dat je alvorens te incarneren in een geestelijke kindercrèche verblijft?

Antwoord: Ik zou het zo willen formuleren: hij heeft datgene wat in wezen niet met stoffelijke termen omschrijfbaar is, maar alleen via parabels aanduidbaar, op een voor velen interessante wijze toegankelijk gemaakt, ook wanneer hij daarbij zijn eigen gevoelens en inzichten vaak heeft laten prevaleren boven de werkelijkheid van zijn beleving en waarneming.

Er zit veel van Gijsbert in. Maar aangezien hij niet van Amstel is, mogen wij zijn werk kritisch bezien en zeggen: hij heeft zoveel goeds tot stand gebracht dat het dwaas zou zijn te zoeken naar zijn vergissingen. Onthoud dat zijn beeld in feite een persoonlijk beeld, een persoonlijk belevingsbeeld is van een werkelijkheid die geestelijk inderdaad bestaat, ook wanneer de details anders worden uitgedrukt.

Vraag: Hoe vinden wij voor ons het geschikte levensdoel?

Antwoord: Ja, dat is heel erg moeilijk omdat een mens een doel altijd zoekt in de dingen die hij niet zelf is. Ik zou zeggen: je levensdoel moet je zoeken in het vervullen van datgene wat je in jezelf als het werkelijk belangrijke ervaart, datgene wat je altijd zou kunnen, willen, zijn en doen.

Probeer zo meer jezelf te worden en je krijgt al die ervaringen waardoor je van jezelf bewust wordt, en in dit bewustzijn geestelijk alles bereikt wat binnen een incarnatie bereikbaar is.

Vraag: Waar ligt de grens tussen chaos en vorm en waar ligt de grens tussen inhoud en vorm?

Antwoord: Nou kijk, de grens tussen chaos en vorm ligt op het punt waarop je jezelf ervaart. Want op het ogenblik dat je dan achter je kijkt, als het ware, zeg je: "dit is chaos" en voor je zeg je "ligt de vorming". In feite is chaos een vorming in zichzelf. Het is alleen een vorming die niet geconcretiseerd is, terwijl we voor ons in feite alleen uitgekristalliseerde chaos zien en deze vorm en vorming noemen. Dus dat is eigenlijk het belangrijkste antwoord op de vraag, dacht u.

Vraag: Waarom worden psychopaten in de herfst gevaarlijker? En waarom worden veel mensen in de herfst depressief en waarom zijn in de herfst geboren katten schrieler? Is dat een gemeenschappelijke invloed?

Antwoord: Nou, dat is geen gemeenschappelijke invloed, maar u moet heel goed begrijpen dat in deze periode dus de gehele atmosfeer verandert. De zon valt weg. Het weertype verandert, temperaturen lopen terug. In de natuur zijn veel dingen die droefgeestig zijn. De blaadjes vallen. Dus Eva kan weer een nieuw kostuum aanschaffen. En al deze dingen tezamen kunnen, maar zullen niet noodzakelijkerwijze altijd invloed hebben op het gedrag van de mens en dus ook van de psychopaat beïnvloeden. De psychopaat onevenwichtig zijnde zal in vele gevallen feller reageren dan anderen die beheerst zijn ofschoon de beïnvloeding ongeveer gelijk blijft.

Voldoende?

Vraag: Bestaat er in uw wereld man en vrouw of is de geest mannelijk en vrouwelijk?

Antwoord: Nou, ik zou haast zeggen we zijn in potentie mannelijk en vrouwelijk, in interesse geen van beiden. We zijn namelijk niet in een seksuele oriëntatie verbonden, maar in wat u misschien eerder zou zien als een intellectuele oriëntatie waarbij onderlinge aanvulling tot een gezamenlijk hoger besef en zijn, in feite het belangrijkste is. En trouwens, wanneer wij terugkijken op aarde dan zeggen we ook wel eens meewarig als je die mensen nou ziet hè, denken die nou werkelijk dat zo'n klein stukje zo'n groot verschil uitmaakt? Maar ja, goed daar hebben we het niet over, dat is iets voor Dolle Mina.

Vraag: Zijn er bezwaren verbonden aan crematie?

Antwoord: Wanneer je denkt dat je nog niet dood bent wel, want dan is het even pijnlijk, maar het is gauw over. Op zichzelf is crematie echter niet schadelijker of pijnlijk dan begravenis of welke andere wijze van ter aarde bestelling tussen aanhalingstekens toe.

Ik wil u namelijk op wijzen dat het besef dat dit lichaam achtergelaten is, voldoende is om alles wat aan dit lichaam gebeurt voor u onbelangrijk te maken. Dus of je nou in de anatomie terecht komt of ergens anders, dat maakt dan geen verschil uit. Maar als je denkt: "ik ben alleen maar bewusteloos, dadelijk word ik wakker en wat zijn die ellendelingen nou aan het doen?", dan heb je daar wel een hoop ellende van ja.

Vraag: Kunt u iets zeggen over diertaal en de taal van mensen en wat is de relatie tussen taal en denken?

Antwoord: Een onderwerp dat te veel vergt om daarop in te gaan in feite. Ik zou dit willen zeggen: de dieren hebben met houdingen en geluiden een mogelijkheid om stemmingen weer te geven en daarbij bepaalde gevaren en begrippen uit te drukken. De mens heeft in feite dit hetzelfde, maar heeft zoveel synoniemen ontwikkeld dat hij vaak zelf niet meer weet waar hij het over heeft.

Vraag: De vorige spreker uitte een aanval op twee politici. Vindt u dat een harmonieuze c.q. evenwichtige opmerking? Sticht u dan geen disharmonie?

Antwoord: Ik weet niet of er een aanval bedoeld is geweest. Maar ik geloof dat wanneer je je bezighoudt met de politiek zelfs de meest gewone observatie al direct een aanval wordt wanneer

een ander het er niet mee eens is. Ik kan u alleen dit zeggen: wanneer ik zie wat er bij u onder het mom van politiek in feite gebeurt, dat ik mij afvraag wat de zin van dit alles is. En dan kunt u dat ook zien als een aanval op bepaalde politici. Of niet. Maar het is doodgewoon het werken met denkbeelden die niet bestaan, het verkopen van illusies terwijl je weet dat je ze niet waar kunt maken en het je vasthouden aan denkbeelden waarvan je zelf beseft dat ze niet ter zake doende dienen zijn. Wanneer je dat ziet, dan moet je toch wel zeggen: "ja, de hoofdfiguren daarvan, geconfronteerd met hun kwaliteiten of eigenschappen, zullen dat misschien niet prettig vinden." Maar de andere kant heb ik één troost voor u: een politicus is vaak iemand die dermate extravert is dat hij elke vorm van belangstelling beter vindt dan geen.

Vraag: Twee Braziliaanse jongetjes beweren vorige week door een vliegende schotel met acht in het rood geklede mannetjes te zijn meegenomen. Eén van de kinderen werd 500 kilometer van zijn woonplaats teruggevonden. Wat kan er van zo'n verhaal waar zijn?

Antwoord: Ik vind dat opvallend dat men pinkeltje gebruikt als een uitvlucht voor een lift die men genomen heeft zonder te vragen. Dat is het hele antwoord, de rest kunt u zelf afleiden. In dit geval was geen sprake, uitdrukkelijk geen sprake van een vliegende schotel.

Vraag: Maar één jongetje is 500 kilometer verder teruggevonden en de ander is nog steeds verdwenen. Dat is toch wel vreemd?

Antwoord: Het andere is verder meegegaan, het eerste is uitgestapt. Waarschijnlijk in de richting van Bogota. Maar zeker weten doe ik dat niet, dat zou ik na moeten gaan en ik heb de tijd er niet toe want ik moet afsluiten, heeft mijn vriend gezegd, dus. Ik kan u alleen dit zeggen: wanneer we nagaan wat het kind in feite ervaren heeft en waarom het dit niet durft vertellen, dan is dit verhaal begrijpelijk. Zeker wanneer we ons realiseren dat verhalen over vliegende schotels in de Latijn-Zuid-Amerikaanse landen op het ogenblik nogal opgeld doen. En is ook duidelijk als je niets hebt om over te schrijven zonder dat er een censuur staat, neem je vliegende schotels, heb je tenminste wat te melden.

HET SCHONE WOORD

Vrienden, ik hoop dat u mij vergeeft dat ik gehoorzaam aan de voorzitter hier, door te eindigen. Ik zou dat willen doen met improvisatie met 'Het Schone Woord'. Mag ik van u een drietal woorden hebben?

Reactie: Vuur - Evenwicht - IJslucht.

Antwoord: Ja, ik heb hier dus een loflied op het vuur en het evenwicht en er zit er nog wel wat anders bij, maar mag ik het daarbij laten? Let wel.

Evenwicht, gelijkheid, verdeeldheid zijn in eeuwigheid in tijd. Het gaan van al tot het bestaan. Een klok waarin de waan verbroken wordt door vuur, waarin het uur vervangen wordt door leven en door werkelijk zijn, waarin het licht wordt tot een pijn, een vreugde, een fel ervaren, waarin het wegvallen van jaren beleven doet het werkelijk zijn.

Een loflied aan de eeuwigheid of aan het vuur van leven dat nog steeds met zichzelf strijdt en zoekt naar nieuw, erkennen naar nieuw ervaren.

Ik geef u het loflied van de jaren waarin de mens zichzelf zoekt en langzaam toch vooruitgang boekt.

Ik zing de lof van het menselijk vuur waarin hij soms zichzelf verterend en altijd weer zichzelf bezerend, verder stormt naar een nieuw begrijpen, naar een nieuw beseffen, nieuw bestaan.

Ik zing de lof van hen die in de werkelijkheid de waan doen stuiven en zo ook buiten zijn en tijd een werkelijkheid beërven die vreugde is, is zelfbestaan in een totaal.

Eén werkelijkheid waarin het ik verbonden is met al wat was en ooit zal zijn voor hen die denken nog in tijd.

Ja, en dat vrienden is dan de improvisatie en daarmee het slot van onze bijeenkomst. Ik dank u voor uw aandacht. Verontschuldig me dat ik niet in staat ben geweest al uw vragen afdoende en in voldoende tempo te beantwoorden. Neemt u mij mijn verontschuldiging aan, ik heb het gedaan zo goed als ik kon. En ik wens u verder alleen maar een hele prettige avond verder, een gezegende nachtrust en de kracht om in de dagen die komen steeds bewuster en steeds beter te leven.

Tot ziens.